

Årsmelding 2020 Institutt for foretaksøkonomi

Ledelse	Instituttleder Jarle Møen, nestleder Iver Bragelien, adm. sjef Kristin Reichel Teigland
Tilknyttede	83 personer – 20 professorer, 11 førsteamanuenser, 8 postdoktorer/Assistant Professors, 1 forsker, 19 doktorgradsstipendiater, 3 doktorgradsstudenter med annen finansiering, 6 professor II, 11 førsteamanuensis II, 5 professor emeriti, 1 vitenskapelig assistent, 1 administrasjonssjef, 2 seniorkonsulenter, 1 førstekonsulent, 1 konsulent
Årsverk	68,6 årsverk – faglig stab 44,6; stipendiater 19,0; administrativ stab 5,0
Kjønnsbalanse	13 % kvinner i faste vitenskapelige stillinger, 38 % i midlertidige vitenskapelige stillinger, 36 % i PhD-stipendiatstillinger og 12 % i bistillinger
Publikasjonspoeng	60,7 (58,1 i 2019, 69,2 i 2018, 74,1 i 2017)

Ansettelser og opprykk

- Malin Arve ble utnevnt til prorektor for utdanning
- Geir Drage Berentsen ble ansatt som førsteamanuensis i bedriftsøkonomisk analyse med spesialisering i anvendt statistikk og økonometri
- Julio César Góez ble ansatt som førsteamanuensis i operasjonsanalyse med spesialisering i skipsfartsøkonomi og logistikk
- Håkon Otneim ble ansatt som førsteamanuensis i bedriftsøkonomisk analyse med spesialisering i anvendt statistikk og økonometri
- Øyvind Thomassen ble ansatt som førsteamanuensis i bedriftsøkonomisk analyse med spesialisering i anvendt statistikk og økonometri
- Mario Blázquez de Paz ble ansatt som Assistant Professor i energiøkonomi
- Aysil Emirmahmutoglu ble ansatt som Assistant Professor i bedriftsøkonomisk analyse med spesialisering i risikostyring
- Isabel Hovdahl ble ansatt som Assistant Professor i bedriftsøkonomisk analyse med spesialisering i skatt og klimaøkonomi
- Ondrej Osicka ble ansatt som Assistant Professor i optimering og logistikk
- Paul Pelzl ble ansatt som Assistant Professor i bedriftsøkonomisk analyse med spesialisering i risikostyring
- Simon Flatebø Selle ble engasjert som forsker i bedriftsbeskatning og havbruksøkonomi
- Seks nye doktorgradsstipendiater ble engasjert; Rasmus Noss Bang, Paulo de Azevedo Jr., David Murphy, Benjamin Sylta Narum, Cosku Can Orhan og Yue Shi
- Natalia Flórez Mejía ble tildelt opprykk til seniorkonsulent
- Charlotte Vårdal Rundhovde ble tildelt opprykk til førstekonsulent
- Torill Anthun ble ansatt i midlertidig stilling som konsulent

Utmerkelser

- Jan Ubøe ble utnevnt til NHH sin første meritterte underviser
- Geir Drage Berentsen og Håkon Otneim ble tildelt Studentforeningens foreleserpris "Bronsesvampen" for høstsemesteret 2020
- Evelina Gavrilova-Zoutman og Floris Zoutman vant Austin Robinson Memorial Prize for 2019, for beste artikkel publisert i *The Economic Journal* av forskere som har hatt doktorgrad i fem år eller mindre
- Mario Guajardo kom til finalen i Daniel H. Wagner Prize for Excellence in the Practice of Advanced Analytics and Operations Research, 2020
- Gabriel Fuentes ledet et internasjonalt forskerteam til 2.plass i FNs programmeringskonkurranse "AIS Big Data Hackathon"
- Benjamin Sylta Narum ble tildelt Norsk Operasjonsanalyseforening (Norwegian Operations Research Society) sin pris for beste masterutredning i operasjonsanalyse for 2019-2020
- Aysil Emirmahmutoglu er tildelt NHHs publikasjonsbonus for artikkel i *Operations Research*
- Mohammed Mardan er tildelt NHHs publikasjonsbonus for artikkel i *The RAND Journal of Economics*
- Trond Olsen er tildelt NHHs publikasjonsbonus for artikkel i *American Economic Review*
- Maximilian Todtenhaupt er tildelt NHHs publikasjonsbonus for artikkel i *Journal of Financial Economics*
- Mario Guajardo har publisert vitenskapelig artikkel på ABS nivå 4 i *European Journal of Operational Research*
- Håkon Otneim har publisert vitenskapelig artikkel på ABS nivå 4 i *Journal of Econometrics*
- Stein Ivar Steinshamn har publisert vitenskapelig artikkel på ABS nivå 4 i *European Journal of Operational Research*

Forskning

- Instituttet profilerer sin forskning på seks tematiske hovedområder: (i) *Incentives, Contracts and Firm Behaviour*; (ii) *Investments, Insurance and Household Finance*; (iii) *Business Taxation*; (iv) *Energy Markets, Resource Management and Sustainability*; (v) *Shipping, Logistics and Operations Management* og (vi) *Data Science and Analytics*
- Instituttets medarbeidere har publisert 49 artikler i vitenskapelige tidsskrift og 1 kapittel i en vitenskapelig antologi. Dette tilsvarer 60,7 publikasjonspoeng, hvorav 64 % er klassifisert på nivå 2 i UHRs publikasjonsordning, 66 % ligger på ABS nivå 3 eller bedre (22 % på nivå 4/4* og 44 % på nivå 3).

- Instituttets samlede prosjekttilskudd fra konkurransearenaer er 4,7 millioner (4,3 i 2019, 3,15 i 2018, 6,8 i 2017). Av dette kommer 3,2 millioner fra Norges forskningsråd og 1,5 millioner fra EU. I tillegg har instituttet en årlig gavefinansiering av professorat i skipsfartsøkonomi på 1 million fra Bergens Rederiforening og Stiftelsen Neptun Bergen.
- Instituttets medarbeidere utfører også prosjektarbeid for SNF Samfunns- og næringslivsforskning. Bruttoomsetningen i denne virksomheten er 5,2 millioner (4,7 i 2019, 3,9 i 2018, 2,0 i 2017)
- Det ble utgitt 15 arbeidsnotater i instituttets *Discussion Paper* serie (17 i 2019, 19 i 2018, 16 i 2017)
- Det har vært avholdt 17 stabsseminarer
- Instituttets ansatte bidrar tungt i fire av NHHs forskningssentre
 - *Centre for Business Economics* ledes av Malin Arve, sammen med Kurt Brekke ved Institutt for samfunnsøkonomi (Brekke avløste Eirik G. Kristiansen i august)
 - *Centre for Energy, Natural Resources and Environment – ENE* ledes av Leif K. Sandal og Gunnar S. Eskeland (nestleder)
 - *Centre for Shipping and Logistics* ledes av Stein W. Wallace og Roar Os Ådland (nestleder)
 - *Norwegian Center for Taxation* ledes av Guttorm Schjelderup og Jarle Møen (nestleder)
- *Climate Futures* fikk i 2020 status som senter for forskningsdrevet innovasjon (SFI) på NORCE. NHH er partner med Roar Os Ådland som leder av forskningsgruppen «Smart Shipping» og koordinator for NHHs aktiviteter. Senteret skal forske på nye løsninger for å forutsi og håndtere klimarisiko fra 10 dager til 10 år fremover i tid. Geir Drage Berentsen, Håkon Otneim og Stein W. Wallace er tilknyttet senteret. Det skal ansettes to postdoktorer og to PhD-stipendiater. Instituttets innsats knytter seg til risikostyring innenfor skipsfart, havbruk og forsikring.
- NHH er partner i *Norwegian Centre for Energy Transition Strategies* (NTRANS), forskningssenter for miljøvennlig energi (FME) på NTNU. Mette Bjørndal er nestleder og forskningsdirektør. Gunnar S. Eskeland er medlem av ledergruppen med ansvar for formidling.
- Medarbeidere ved instituttet har eksternfinansiering til nye forskningsprosjekter både fra norske og europeiske konkurransearenaer
 - Maximilian Todtenhaupt er tildelt et prestisjefullt Marie Curie Research Fellowship fra EU – til prosjektet «TAXGLOBAL - Understanding the global effect of corporate tax reforms».
 - Malin Arve og Evelina Gavrilova-Zoutman har fått støtte fra Norges forskningsråd under ordningen «Nettverksstøtte til å fremme kjønnsbalanse i norsk forskning» («Support for Networking to Promote Gender Balance in Norwegian Research»), som hører til forskningsrådets BALANSE-program, til det toårige prosjektet «CHALLENGE: Meeting the Challenge to Change the Culture at NHH».
 - Christian Braathen har fått støtte fra Norges forskningsråd under ordningen «STUD-ENT» (hvor studenter i samarbeid med høyere utdanningsinstitusjoner kan søke om prosjektstøtte til studentdrevne forretningsideer)

Doktorgrader

- Evangelos Toumasatos (juni): Essays on game theory and fisheries management
- Lisa Maria Assmann (september): Forecasting, Efficiency and Speed in Maritime Shipping
- Ondrej Osicka (oktober): Topics in cooperative game theory and logistics

Faglige konferanser

- Instituttets medarbeidere bidrar jevnlig på internasjonale vitenskapelige konferanser og andre faglige møteplasser. Det er registrert 43 konferansebidrag og faglige presentasjoner i forskningsdatabasen Cristin (121 i 2019, 116 i 2018, 108 i 2017. NHHs fond har tildelt instituttets medarbeidere 7 reisestipend (38 i 2019, 32 i 2018, 23 i 2017). Fallet i aktivitet skyldes Covid19-pandemien.
- *Fagkonferanse i bedriftsøkonomiske emner* (FIBE XXXVII) ble som vanlig arrangert ved NHH i begynnelsen av januar, med Trond M. Døskeland i arrangementskomiteen. Årets tema var *Making Money in a Sustainable Future*
- Malin Arve var medlem av Scientific Committee for i BECCLE-konferansen Bergen Competition Policy Conference, som skulle vært arrangert i april. Konferansen måtte avlyses pga. Covid19-pandemien.
- Stein Wallace var medlem av Scientific Committee for TSL Conference i Washington DC i mai, LOGMS 2020 i London og ECSO-CMS 2020 i Venesia. Alle tre ble kansellert eller utsatt pga. Covid19-pandemien.
- Arnt Ove Hopland, Mohammed Mardan, Guttorm Schjelderup og Maximilian Todtenhaupt var medlem av Scientific Committee for Norwegian Tax Accounting Symposium, som skulle vært arrangert i Bergen i juni. Konferansen måtte avlyses pga. Covid19-pandemien.
- Malin Arve var med på å arrangere Anskaffelsesakademiets F&U dag innen offentlige anskaffelser (digitalt) i november

Redaksjoner i vitenskapelige tidsskrifter

- Malin Arve er medlem av redaksjonsrådet i *Journal of Industry, Competition and Trade*
- Mario Guajardo er medredaktør i *International Transactions in Operational Research*
- Guttorm Schjelderup er medlem av redaksjonsrådet i *International Tax and Public Finance*
- Stein W. Wallace er medlem av redaksjonsrådet i *Computational Management Science*, i *EURO Journal on Transportation and Logistics* og i *International Journal of Inventory Research*
- Roar Os Ådland er medredaktør i *Multinational Finance Journal* og medlem av redaksjonsrådet i *Maritime Business Review* og i *Maritime Policy & Management*

Undervisning

- Instituttet har hovedansvaret for metodefagene i bachelorprogrammet og har ansvaret for kurssekvensen i bedriftsøkonomisk analyse, sammen med Institutt for regnskap, revisjon og rettsvitenskap. I løpet av året tilbød instituttet 16 kurs i bachelorprogrammet, inkludert 2 nye kurs
- Instituttet er sentral tilbyder av kurs i masterprofilene i Finansiell økonomi (FIE), Økonomisk styring (BUS), Business Analytics (BAN), Økonomisk analyse (ECO) og Energy, Natural Resources and the Environment (ENE). I løpet av året tilbød instituttet 51 kurssekvenser i masterprogrammet, inkludert 6 nye kurs
- Instituttet jobber målbevisst for å understøtte høyskolens satsing på teknologirelaterte kurs og har kursansvar for 15 av 35 kurs som inngår i NHHs måleindikator for oppfølging av strategien på dette området. Instituttet har også kursansvar for fem kurs med fokus på bærekraft, et annet strategisk satsingsområde
- Instituttet har ansvar for spesialiseringen Business and Management Science i doktorgradsprogrammet. I løpet av året tilbød instituttet 6 kurs
- Instituttet leverer undervisning i mange videreutdanningsprogrammer i regi av NHH Executive. Følgende medarbeidere deltar: Malin Arve (Fintech), Iver Bragelien (programdirektør MØST, bidrag på MASTRA, Fintech og NHH Executive Online), Trond Døskeland (Fordypningsstudium i porteføljeforvaltning), Svein Gjedrem (MØST), Øystein Gjerde (AFA, MTM, MØST), Ole-Petter Moe Hansen (MØST), Joachim Høegh-Krohn (MØST), Steffen Juraneck (Fintech) og Frode Sættem (MØST, MASTRA)

Formidling

- Det ble publisert 41 kronikker og debattinnlegg i riksdekkende aviser (32 i 2019, 21 i 2018, 25 i 2017)
- På formidlingssiden har Malin Arve, Trond Døskeland, Gunnar S. Eskeland, Øystein Foros, Jarle Møen og Guttorm Schjelderup vært spesielt aktive deltakere i den offentlige debatten
- NHH arrangerer i løpet av et år en rekke konferanser hvor instituttansatte er viktige bidragsyttere – enten i form av programledelse eller ved å holde presentasjoner. På grunn av Covid19-pandemien måtte en rekke konferanser i 2020 avlyses. Dette gjaldt *Vårkonferansen*, hvor Iver Bragelien satt i programkomiteen, NHHs shippingkonferanse *LeaderShip 2020*, som skulle vært arrangert i samarbeid med Bergens Rederiforening, med Roar Os Ådland som leder av arrangementskomiteen, og *CFO Forum*, som skulle vært arrangert i Oslo, med Øystein Foros og Natalia Flórez Mejía i arrangementskomiteen.
- Christian Braathen deltok i *Forsker Grand Prix Bergen 2020* under Forskningsdagene
- Frode Sættem er medredaktør i tidsskriftet *Praktisk økonomi & finans*

Eksterne verv og samfunnsoppdrag

- Malin Arve er medlem av det svenske Konkurransovervåkningsrådets råd for forskningsfrågor, leder for styret til anskaffelsesakademiet, medlem av styret for Stiftelsen SNF og styret for SNF AS og medlem av lokal programkomite for EARIE 2021
- Endre Bjørndal er medlem av UHR-ØA
- Mette Bjørndal er leder av styret til Handelshøyskolen ved Norges miljø- og biovitenskapelige universitet (NMBU), medlem av styret til Finanstilsynet, medlem i Petroleumsprisrådet, medlem av et sakkyndig råd som er tvisteløser for gasstransportsystemet og medlem av Teknisk beregningsutvalg for klima
- Trond Døskeland er medlem av styret til Finansmarkedsfondet, fast møtende varamedlem til styret i Folketrygdfondet, leder av Risikoutvalget i Folketrygdfondet
- Gunnar S. Eskeland er varamedlem av styret til kunnskapsklyngen Energiomstilling Vest
- Julio C. Góez er president (styreleder) for Norwegian Operations Research Society – og representerer Norge i The International Federation of Operational Research Societies og i The Association of European Operational Research Societies
- Arnt Ove Hopland er medlem av Teknisk beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi
- Per Manne er medlem fra NHH i Nasjonalt fagorgan for metodefag i UHR-ØA
- Jarle Møen er medlem av Nordisk skattevitenskapelig forskningsråd
- Trond E. Olsen er medlem av lokal programkomite for EARIE 2021
- Leif K. Sandal er medlem av styret til Norwegian Marine University Consortium, CMU (del av European Marine Board), medlem av styret til kunnskapsklyngen Energiomstilling Vest, medlem av NPU-Samfunn og leder av UHR-ØA publiseringsutvalg
- Guttorm Schjelderup er medlem av Scientific Advisory Board ved MannheimTaxation (MaTax) ScienceCampus, University of Mannheim, og Research Fellow ved CESifo i München
- Stein Ivar Steinshamn er medlem av Ressursgruppen for utdanning i Seafood Innovation Cluster og medlem av meklingsnemden for minstepriser i pelagisk sektor
- Stein W. Wallace er medlem av styret til EURO Working Group on Stochastic Programming, medlem av Symposium Advisory Committee (SAC) of the Mathematical Optimization Society's conference in 2024, og representerer Norge i The Association of European Operational Research Societies
- Roar Os Ådland er varamedlem i styret for SNF AS